Från:
Skickat: Tue, 14 Oct 2025 13:58:55 +0100
Till: "registrator.rlk@regionstockholm.se" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Ämne: Svensk Handel remissvar RS 2025-0095
Bilagor: Svensk Handel - Remissvar RS 2025-0095 Samråd om ny regional utvecklingsplan.docx, Svensk Handel - Remissvar RS 2025-0095 Samråd om ny regional utvecklingsplan.pdf

Bifogat finner ni Svensk Handels remissvar till RS 2025-095.
Mvh

Svensk Handel

Näringspolitisk expert stads- och platsutveckling/besöksnäring

Växel 010-471 85 00

Regeringsgatan 60
103 29 Stockholm
svenskhandel.se

Svensk Handel behandlar dina personuppgifter i enlighet med GDPR.
Läs mer om vår behandling och dina rättigheter på svenskhandel.se

registrator.rlk@regionstockholm.se

Remissyttrande

Samråd om ny regional utvecklingsplan

Er ref: RS 2025-0095

Svensk Handel som är en bransch- och arbetsgivarorganisation för små och stora företag inom parti-, detalj- och e-handeln med cirka 260 000 medarbetare får med anledning av remissen anföra följande:

Allmänna synpunkter
Handeln är en nyckel till ökad livskvalitet och en av förutsättningarna för att klara av vår gemensamma välfärd. Handeln bidrar nationellt med 12 procent av jobben, 11 procent av Sveriges BNP och säkrar välfärden genom att bidra med 360 miljarder i skatteintäkter. Handeln är också viktig för ungas start i arbetslivet. En fjärdedel av alla svenskar börjar sin karriär i handeln och ungefär 20 procent av alla sysselsatta ungdomar är idag anställda i handeln. I Stockholms län är närmare 170 000 personer, över 12 procent av alla sysselsatta, anställda inom handeln vilket gör handeln till länets andra största arbetsgivare. Dessutom är handeln en betydelsefull del av en framgångsrik besöksnäring. 36 procent av turismens omsättning hamnar i handeln. Handeln är därmed en viktig aktör som bör ha en tydligare roll i en långsiktig plan för regionen som RUFS.

Utvecklingen inom handeln går snabbt framåt och branschen i sig satsar mycket på innovation, vilket är en nödvändighet när handeln idag konkurrerar på den globala, digitaliserade marknaden. Handeln är även viktig för att övrigt näringsliv ska etablera sig i regionen. I arbetet med att underlätta rekrytering av internationella talanger och spetskompetens är regionens och städernas utbud många gånger viktigare än vilket jobb de först kan få. Handeln är därför mycket viktig i regionen inte bara ur ett sysselsättningsperspektiv utan även i den centrala rollen att skapa hållbara och attraktiva platser för såväl invånare som besökare och företag. Något som är centralt i RUFS 2060

Handeln är även en aktör med ett stort samhällsansvar. Genom att handeln är en central mötesplats och ser till att det finns varor och service till både invånare, besökare, företag och offentliga institutioner såsom skola och omsorg har handeln en samhällsbärande funktion.

I arbetet med livskvalitet har handeln en viktig roll, då en regions eller stads attraktionskraft till mångt och mycket bygger på handelsutbudet, se ovan. Det finns en tendens att ta handeln för given – detta då handeln är en naturlig del av såväl stadsbild som människors vardag. Handeln har dock alltid varit i förändring och denna förändring har de senaste åren varit både tydligare och mer omfattande än tidigare genom digitaliseringen och den internationella konkurrensen. Det är med det viktigt att regionen och dess kommuner följer med i handelns utveckling och tar höjd för och svarar upp mot de behov som behöver tillfredsställas för att handeln även i framtiden, i den värld som både är fysisk och digital, väljer att stanna och växa i stockholmsregionen. Det handlar bland annat om att få en förståelse för exempelvis ändrade konsumtions- och logistikmönster och vad det medför för framtidens städer och stadskärnor.

Att vara motor i den gröna omställningen innebär ett nära samarbete med näringslivet. Hos företagen, inte minst hos handeln, finns en kraft och vilja som tar sin utgångspunkt i att omställningen skapar möjligheter. För att nå framgång på detta område ställs dock krav på ett arbetssätt från politiken som snarare bygger på morötter än piskor och förbud.

Vision och mål visar tydligt på regionens vilja. Målen bygger dock till stor del på att det finns ett välmående och fungerande näringsliv. Det är näringslivets insatser som kommer att vara avgörande för om målen kommer att nås. De utmaningar och möjligheter som näringslivet står inför och vilka åtgärder som behövs för att möta framtiden reflekteras det för lite över i skrivelsen.

För att säkerställa att Stockholmsregionen kan uppnå målet om nettonollutsläpp 2045 måste målet om en robust och hållbar energiförsörjning säkras först. När infrastrukturen finns på plats kan näringslivet ställa om och därigenom når vi gemensamt till det utskrivna målet.

Vid samrådet framförde Svensk Handel följande synpunkter på mål och prioriteringar;
Prioriteringarna bör göras på de områden som Regionen har mandat att påverka och förändra.
Ur handelns perspektiv vill Svensk Handel lyfta följande prioriteringar

- Verka för ökad trygghet och framtidstro
- Vidareutveckla de regionala stadskärnorna
- Underlätta företagande och stärk små och medelstora företag
- Stärk kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad
- Investera för ett transporteffektivt samhälle
- Skapa ett pålitligt transportsystem genom att prioritera underhåll och återinvestering

Nedan följer några kommentarer till valda prioriteringar.

Vidareutveckla de regionala stadskärnorna

Hur vi handlar förändras över tid och under de senaste åren har förändringen skett snabbare än någonsin. Dagens och framtidens handel är både fysisk och digital. Detta påverkar strategier och planer och gör att både regionen och respektive kommun behöver vara lyhörda och flexibla för att skapa de bästa förutsättningarna för Stockholms handelsutbud, dess invånare och besökare.

Det mest grundläggande vid planeringen av såväl ny- som utbyggnation av handel är att förstå marknadens storlek och tillväxt och anpassa handelsstrategierna efter det. Handeln påverkas av befolkningsunderlaget, det vill säga storleken på upptagningsområdet samt dess befolkningsantal och befolkningstillväxt. Indelningen som finns i RUFS med regionala stadskärnor, strategiska centrumlägen, strategiska bebyggelselägen, landsbygdsnoder, serviceorter och kärnöar och öar med statlig vägfärja, kan leda till tydlighet i vissa frågor. När det gäller handel ser Svensk Handel dock en risk i att peka ut områden på detta sätt utan att de bygger på handelsanalyser. Att bygga handel utifrån var det finns kollektivtrafiknoder, var det byggs nya bostäder eller att försöka styra upp så kallade 15-minuters städer kan leda helt fel i planeringen då upptagningsområdet behöver ha en viss storlek för att handel ska kunna etableras och vara lönsam. Ur ett regionalt perspektiv finns det även befintliga handelsområden utöver de platser som pekas ut i RUFS som även de behöver tas med i analys och planering.

Ytterligare en aspekt som det behöver tas hänsyn till i planeringen av handelsplatser är transporter. Fysiska butiker behöver rätt kapacitet och utformning för att ta emot varuleveranser. Butikerna kommer i framtiden även att fungera som närlager och därmed bli en del i hemkörning av varor till konsumenterna. Utleverans av varor från handelsplatser blir därmed lika viktigt att planera för som inleverans. Transportlösningarna ser sannolikt annorlunda ut idag jämfört med imorgon och flexibilitet gällande leveranser blir allt viktigare. Utformningen bör därför ske i samråd med handeln.

För att rätt beslut ska fattas för framtida handelsplatser efterfrågar Svensk Handel en handelsanalys som tar höjd för all handel i regionen. En sådan kan klargöra samspelet mellan handelsplatser, såsom de centrala och regionala kärnorna, för att de inte ska kannibalisera på varandra utan komplettera varandra. Detta blir extra viktigt i ett regionalt perspektiv där kommunerna har självbestämmande rätt och planmonopol medan regionen är den som lägger det stora pusslet och ska få till helheten.

Verka för ökad trygghet och framtidstro

Den upplevda otryggheten ökar, vilket påverkar handeln negativt. Människor vill inte besöka, eller handla på, platser där de inte känner sig trygga. En växande otrygghet i samhället riskerar därför att slå hårt mot handeln och mot den levande staden/platsen.

Handelns roll i det brottsförebyggande arbetet har länge varit underskattad och på många håll en outnyttjad resurs. Sedan lagen” Kommuner mot brott” trädde i kraft i juli 2023 ser Svensk

Handel en ökning i lokala initiativ där näringslivet generellt och handeln specifikt inkluderas i allt större omfattning i kommuners brottsförebyggande arbete. Svensk Handel arbetar i nära samverkan med många kommuner och lokalpolisområden för att stärka handelns roll i det lokala brottsförebyggande arbetet. Vi besitter djup kompetens om handelns förutsättningar, behov och kapacitet för att öka den faktiska säkerheten och den upplevda tryggheten. Detta sker genom att handelns aktörer bidrar till en bättre lägesbild genom inrapportering och polisanmälningar och mer träffsäker orsaksanalys till brott eller otrygghet. Ofta har handelns aktörer mycket god person- och lokalkännedom vilket innebär att de har god förmåga till att hitta lösningar på problem.

Investera för ett transporteffektivt samhälle

Svensk Handels medlemsföretag är genom sina verksamheter inom handelns olika delar stora beställare av transporter och i vissa delar även transportörer. Tillförlitliga, hållbara och kostnadseffektiva transporter är avgörande för att den svenska handeln ska fungera.

Handelns transporter urskiljer sig då det är många leveranspunkter, dels till butiker i alla regionens kommuner, dels till konsumenter på den plats och tid som passar mottagaren. Transporterna sker med både tunga och lätta lastbilar. De senare är vanligast i stadsmiljöer.

Svensk Handels medlemmar har höga miljöambitioner – inte minst drivna av konsumenters förväntningar och krav på klimatneutrala transporter. Som ett led i att nå nettonollutsläpp har Svensk Handel tillsammans med sina medlemmar och partners tagit fram en bransch-överenskommelse för den fossilfria leveransen.

Svensk Handel vill understryka vikten av att alla aktörer följer den svenska klimatplanen att uppnå nettonollutsläpp år 2045.

Stockholm har fördelen av att ha ett brett utbud av kollektivtrafik som täcker hela regionen men som kollektivtrafikplanen och även RUFS visar finns betydande behov av att utveckla och bygga ut densamma. För att klara det måste pendel- och regionaltågstrafiken, busstrafiken, spårvägar, terminaler och depåer med mera vidareutvecklas.

Det är viktigt att det finns ett helhetstänk i de fortsatta investeringarna i kollektivtrafiken och att Region Stockholm tillsammans med kommuner och Trafikverket har en gemensam bild av vad som behöver göras för att lösa de långsiktiga behoven. Detta blir inte minst viktigt i diskussionerna om hur trafiken ska styras i framtiden. Planeringen går idag mot en ökad kollektivtrafik, sämre biltillgänglighet och stadsdelar med få parkeringsplatser. Skulle biltillgängligheten eller antalet parkeringsplatser begränsas kraftigt skulle det i hög grad resultera i att konsumenterna väljer att handla någon annanstans. Kanske i en annan kommun eller i ett konkurrerande köpcentrum. Det medför troligtvis en längre bilfärd med högre klimatpåverkan och ett stort försäljningstapp för handelsklustret.

Det är förödande att reducera biltrafiktillgängligheten och antalet bilplatser innan alternativa färdmedel finns på plats. Omställningen måste gå i takt med konsumentens förändrade behov för att inte riskera att handeln försvinner från platsen.

Som tidigare påpekats i vårt remissvar ser vi behovet av att jobba med morötter snarare än piskor. Med effektiva och rätt riktade styrmedel, incitament och innovationssatsningar säkerställs utvecklingen av klimatsmarta transportlösningar.

Handeln har en viktig roll i det regionala utvecklingsarbetet, inte bara som sysselsättare utan även som grundbult i att skapa attraktiva och trygga platser som attraherar invånare, besökare och företag. Svensk Handel som representant för handelns alla delbranscher är gärna med i arbetet med den regionala utvecklingen.

SVENSK HANDEL

Henrik Ekelund
Policy- och planeringsansvarig

Elisabet Elmsäter Vegsö
Näringspolitisk expert